

Η συμμετοχή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων ως έννοια, ως πρόταγμα και ως μέγεθος

Θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρικές διαπιστώσεις

Θανάσης Καραλής

Η συμμετοχή ως έννοια

Ορίζοντας τη συμμετοχή

- Τυπική, **μη τυπική** και άτυπη εκπαίδευση
 - Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και γενική εκπαίδευση ενηλίκων
 - Συμμετέχων/ουσα και συμμετοχή
 - Εμπρόθετη/εθελοντική ή υποχρεωτική/επιβεβλημένη
 - Απόφαση συμμετοχής και συμμετοχή
 - Κίνητρα (λόγοι) και εμπόδια
-

Η συμμετοχή ως πρόταγμα

Παραδόσεις

Αγγλοσαξονικός χώρος: University Extension

Ο σκοπός του Κινήματος University Extension είναι να φέρει όσο το δυνατόν περισσότερο στην εμβέλεια του καθενός τα πλεονεκτήματα που προς το παρόν είναι προσιτά μόνον σε αυτούς που μπορούν να παρακολουθήσουν κολλέγια και πανεπιστήμια... προσπαθεί να κάνει την εκπαίδευση «όχι ένα μέσο για βιοπορισμό αλλά ένα μέσο για ζωή». Είναι το φυσικό επακόλουθο αυτού του δημοκρατικού πνεύματος που υπάρχει στην εκπαίδευση εδώ και σαράντα χρόνια και το οποίο έχει απομακρύνει τους περιορισμούς του πανεπιστημιακού συστήματος.

UNIVERSITY EXTENSION

Its Definition, History,
System of Teaching and Organization

CONTENTS.

DEFINITION OF UNIVERSITY EXTENSION AND SKETCH OF MOVEMENT IN ENGLAND AND AMERICA.

SYSTEM OF TEACHING.

- (a) Lecture and Lecturer.
- (b) Students and Syllabus.
- (c) Weekly Papers and the Class.
- (d) Examination and Certificates.
- (e) Students' Associations.

ORGANIZATION.

- (a) Function of the American Society.
- (b) Formation and Duty of Local Centres.
- (c) Conclusion.

COPYRIGHTED 1891.

THE AMERICAN SOCIETY
" FOR THE
EXTENSION OF UNIVERSITY TEACHING
PHILADELPHIA

1891

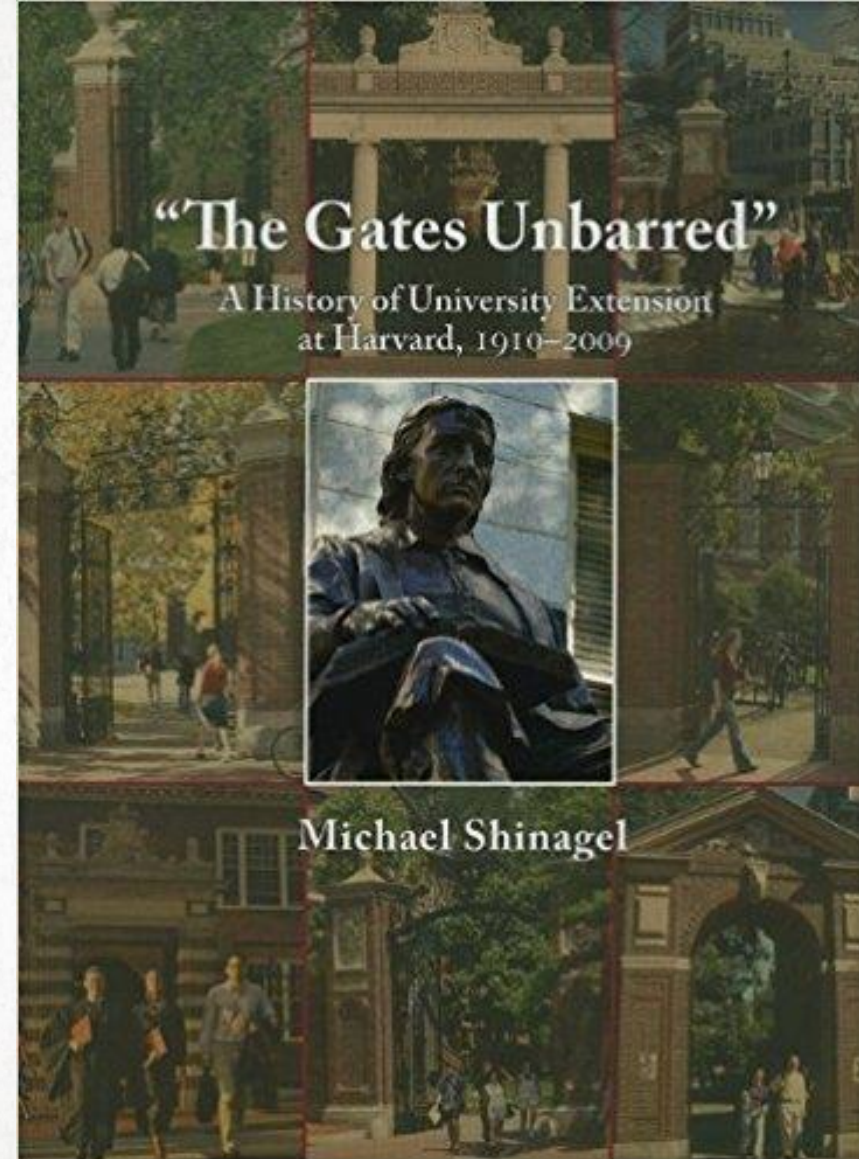
Price 10 Cents.

Αγγλοσαξονικός χώρος: University Extension

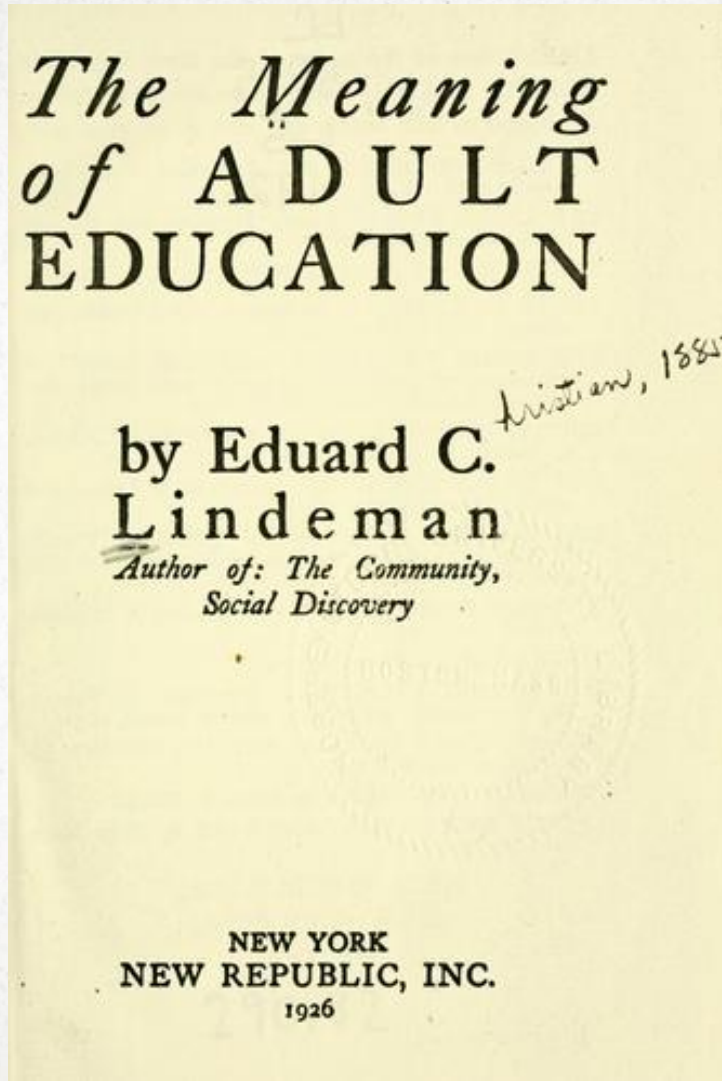

1873

1885

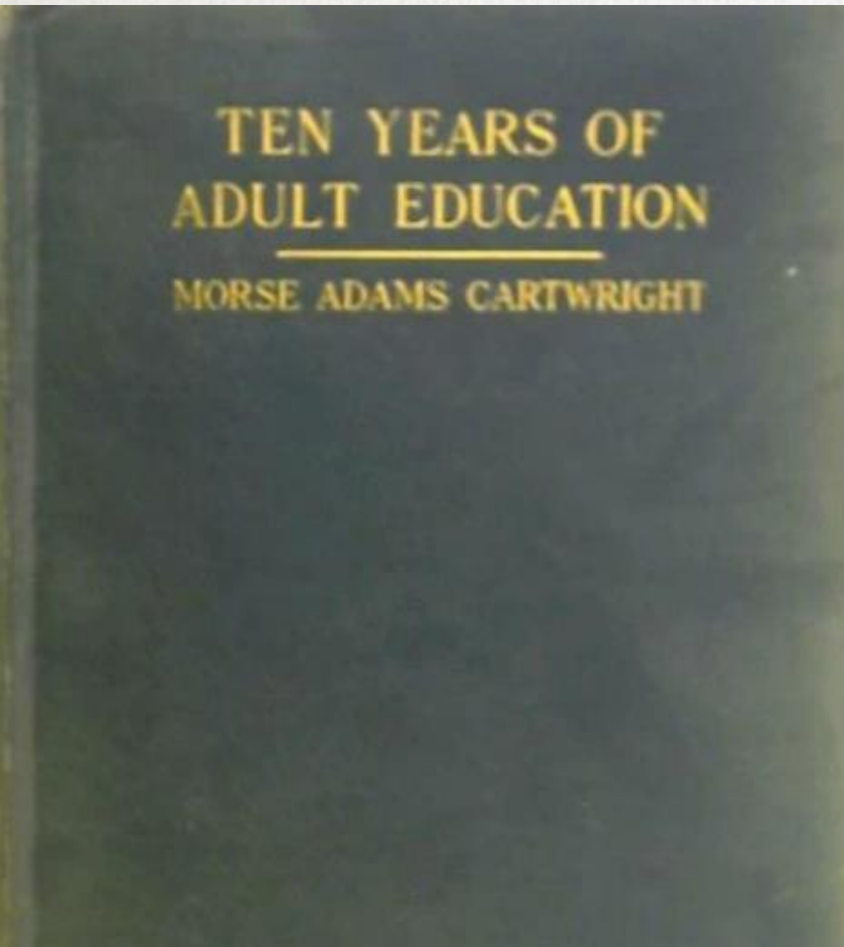
The meaning of Adult Education

*Η εμπειρία είναι το ζωντανό εγχειρίδιο
των ενηλίκων εκπαιδευομένων*

Η συμμετοχή ως μέγεθος

Οι πρώτες έρευνες - απογραφή των δραστηριοτήτων

1935

Jack Mezirow, 1971

Περισσότερες από 600 έρευνες για τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων, τα ποσοστά, τους λόγους και τα εμπόδια για τη συμμετοχή

- ***Ασάφεια ως προς τον τύπο και το εύρος των δραστηριοτήτων***
- ***Σύγχυση ως προς την έννοια της συμμετοχής***
- ***Ύπαρξη μεγάλου αριθμού φορέων***
- ***Απουσία μέριμνας των εθνικών αρχών για τη συγκέντρωση στοιχείων***
- ***Ανομοιογένεια μεθόδων***

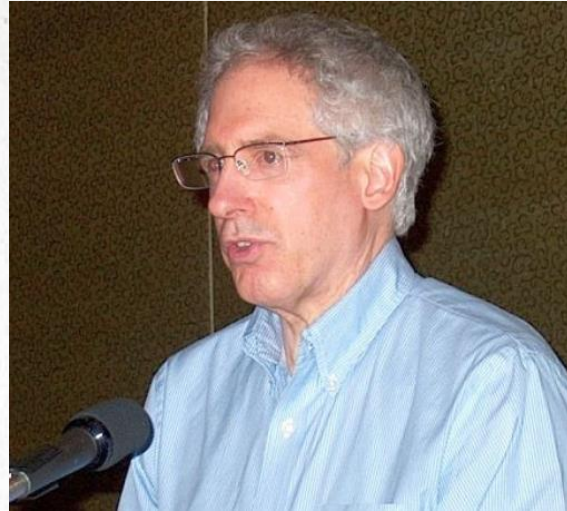
OECD, 1977

Θεωρητικές συμβολές – λόγοι συμμετοχής

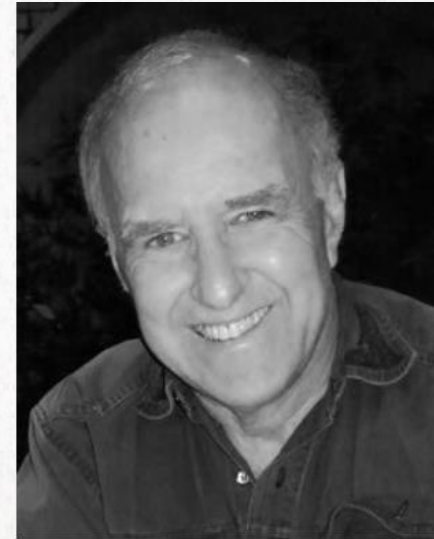
Cyril O' Houle – 1961

Goal, **activity** and **learning** oriented

Allen Tough, 1968

5,4 λόγοι
έμφαση στην εφαρμογή

Roger Boshier, 1971

EPS - **E**ducation **P**articipation **S**cale

Εμπόδια για συμμετοχή

Τυπολογία Cross (1981)

Καταστασιακά (situational)

φροντίδα προσώπων, εργασιακές υποχρεώσεις

Θεσμικά (organizational)

ωράρια προγραμμάτων, κακή οργάνωση, περιορισμένη προσφορά, προϋποθέσεις εισαγωγής

Προδιαθετικά (dispositional)

στάσεις και αντιλήψεις για τη μάθηση, προηγούμενες μαθησιακές εμπειρίες, ανασφάλεια και άγχος

Kathryn Patricia (Pat) Cross

Εμπόδια για συμμετοχή

Δομικά (structural) = καταστασιακά και θεσμικά

Προδιαθετικά

Kjell Rubenson – Richard Desjardins

Αναζητώντας τη συμμετοχή

Holy Grail

$$i\hbar \frac{d}{dt} |\Psi\rangle = \hat{H} |\Psi\rangle$$

Schrödinger equation

Πιθανώς το πιο καλλιεργημένο αυλάκι
στην έρευνα της εκπαίδευσης ενηλίκων

Jim Crowther, 2000

$$DP = \sum_{i=1}^n b_i R_i - \sum_{j=1}^n c_j B_j$$

Η έρευνα Τρυφωνόπουλου

national
centre
of social
research

Attitudes toward Formal and Adult Education

by
Spyros I. Tryphonopoulos

athens
1973

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Τὰ κυριώτερα εὐρήματα τῆς ἐρεύνης εἶναι τὰ κατωτέρω:

1. Ὁ παράγων «ἔτη σπουδῶν» ἐπηρεάζει σημαντικῶς τὴν διάθεσιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν γενικῶς καὶ τὸν θεσμόν τῆς συνεχοῦς ἐπιμορφώσεως εἰδικώτερον. Ὅσον μεγαλυτέρα εἶναι ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν, τόσο ἐννοικωτέρα εἶναι καὶ ἡ διάθεσις πρὸς τὰ ἀνωτέρω θέματα.
2. Ὁ παράγων «ἡλικία» δὲν ἐπηρεάζει σημαντικῶς τὰς διαθέσεις αὐτάς. Οἱ Ἕλληνες ἐνήλικες, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, διάκεινται ἐννοικῶς καὶ πρὸς τὰ δύο εἶδη ἐκπαιδεύσεως.
3. Ὁ τόπος διαμονῆς ἐπηρεάζει σημαντικῶς τὰς διαθέσεις πρὸς τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐνῶ δὲν ἀσκεῖ καμμίαν ἐπίδρασιν εἰς τὴν διαμόρφωσιν διαθέσεων πρὸς τὸν θεσμόν τῆς συνεχοῦς ἐπιμορφώσεως.
4. Ἡ θέσις εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἱεραρχίαν ἐπηρεάζει σημαντικῶς τὰς διαθέσεις. Ὅσον «ὕψηλότερον» τὸ ἐπάγγελμα, τόσο ἐννοικωτέρα ἡ διάθεσις καὶ πρὸς τοὺς δύο ἐκπαιδευτικοὺς θεσμούς.
5. Δὲν ὑπάρχει σημαντικὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν διαθέσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἄλλων ἐνηλίκων τῆς αὐτῆς ἐκπαιδευτικῆς στάθμης, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν. Ἀντιθέτως, οἱ πρῶτοι εἶναι ἐννοικώτερον διατεθειμένοι πρὸς τὸν θεσμόν τῆς συνεχοῦς ἐπιμορφώσεως.
6. Οἱ κοινοτικοὶ καὶ πολιτιστικοὶ παράγοντες ἐκάστης πληθυσμιακῆς μονάδος εἶναι ἐννοικώτερον διατεθειμένοι καὶ πρὸς τὰ δύο εἶδη ἐκπαιδεύσεως, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἐνηλίκους τῆς αὐτῆς ἐκπαιδευτικῆς στάθμης καὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου διαμονῆς.

Η έρευνα ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

- Οικονομικά ενεργός πληθυσμός
- Ποσοτική και ποιοτική προσέγγιση
- Ταυτόχρονα: συμμετοχή, κίνητρα και εμπόδια
- Αποτύπωση ανισοτικών τάσεων
- Χρονοσειρά (2011, 2013, 2015, 2016, 2018 και 2019)

Ποσοτική προσέγγιση

Εξεταζόμενος πληθυσμός

Αντιπροσωπευτικό δείγμα μισθωτών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αυτοαπασχολούμενων και εργοδοτών, καθώς και ανέργων

Μέγεθος δείγματος

1200 άτομα (2011), 1210 άτομα (2013), 800 άτομα (2015 και 2016), 802 άτομα (2018 και 2019)

Χρονικά διαστήματα συλλογής στοιχείων

18/1/2012 έως 2/2/2012, 6/3/2014 έως 3/4/2014, 10/1/2017 έως 18/1/2017, 10/3/2020 έως 31/3/2020

Περιοχές διεξαγωγής

Μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αττική, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα)

Μέθοδος δειγματοληψίας

Πολυσταδιακή τυχαία δειγματοληψία με χρήση quota με βάση τη θέση στην απασχόληση, το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή

Μέθοδος συλλογής στοιχείων

Τηλεφωνικές συνεντεύξεις βάσει του ερωτηματολογίου

Ποιοτική προσέγγιση

Πρώτη φάση

22 ημι-δομημένες εις βάθος συνεντεύξεις

Διατυπώσεις για το βασικό αντικείμενο

Άλλα κίνητρα / εμπόδια

Πρόσληψη κινήτρων / εμποδίων

Πιστοποίηση, ποιότητα, εκπαίδευση ενηλίκων και κρίση

Τρίτη φάση

Ομάδα εστίασης (focus group) με 12 ακαδημαϊκούς, ερευνητές, διαμορφωτές πολιτικής

Επισκόπηση των τριών φάσεων

Προτάσεις πολιτικής

2012-2025

125+ ημι-δομημένες εις βάθος συνεντεύξεις

Διεθνής διάσταση

Article

Shooting a moving target: The Sisyphus boulder of increasing participation in adult education during the period of economic crisis

Thanassis Karalis
University of Patras, Greece

Abstract

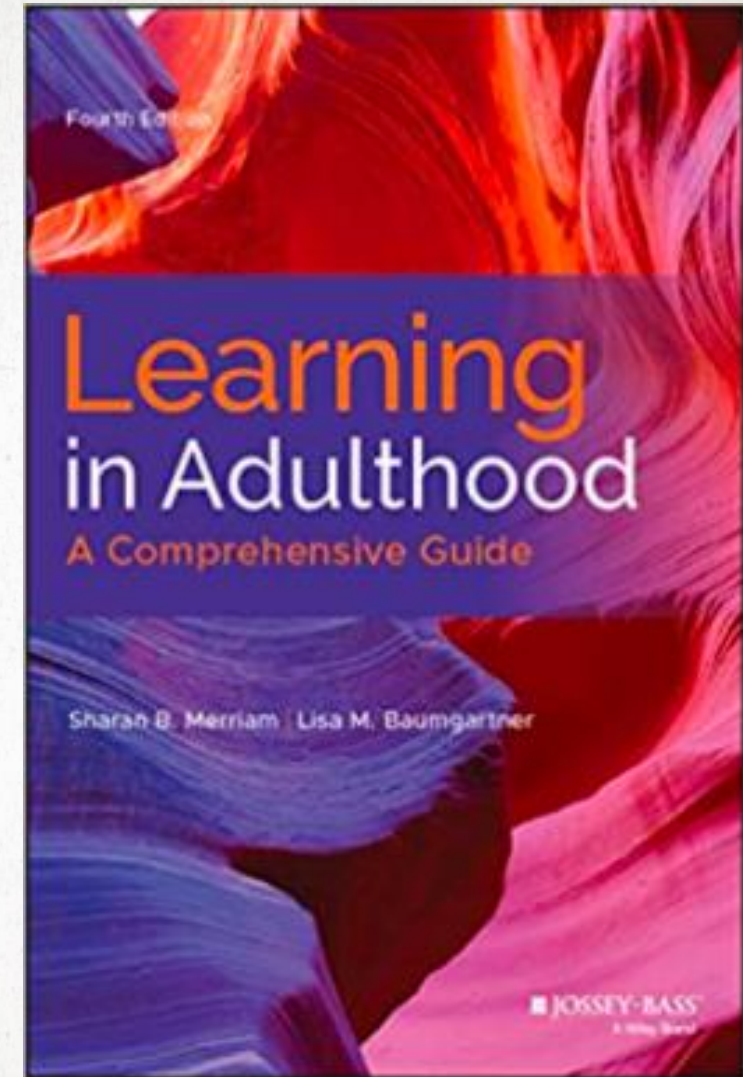
This article presents a study conducted after the onset of the economic crisis in Greece. The study lasted for more than five years and was organized by the Research Institutes of Trade Union Confederation of Greece and the Hellenic Small Enterprises Institute of the Confederation of Professionals, Craftsmen and Merchants. Using a mixed methodology, combining qualitative and quantitative approaches, we attempt to investigate participation in adult education and record the reasons and barriers which shape participation patterns. Data presented in this article show that participation has increased in Greece, and at the same time inequalities are magnified, while the economic crisis seems to be a serious deterrent factor for a further development of adult education. Our goal is to interpret those findings based on developments of contemporary Greek society with regard to the meaning that participants attribute to the factors affecting their participation.

Keywords

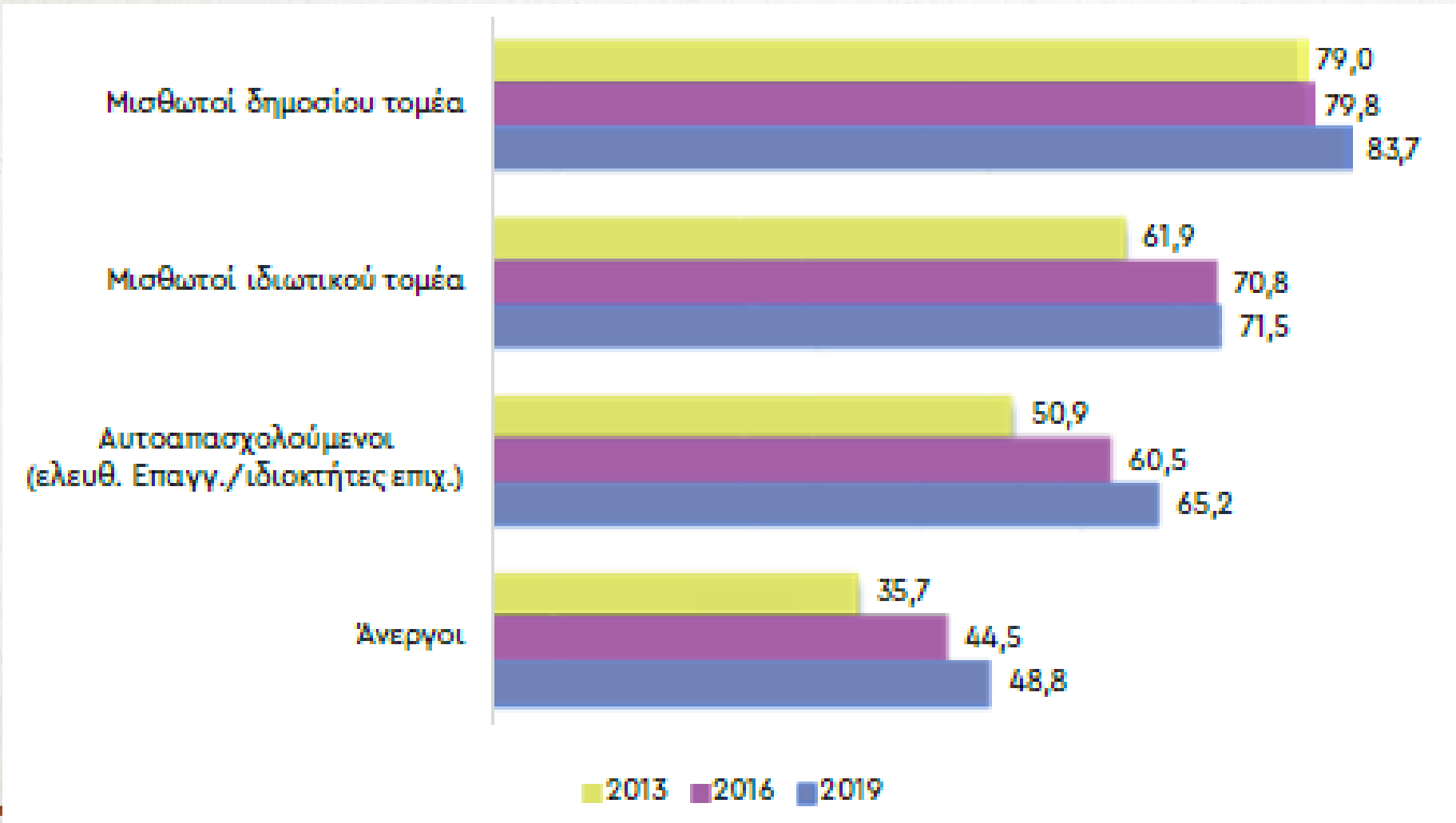
Participation, reasons, motives, barriers, Greece, economic crisis

JACE

Journal of Adult and Continuing
Education
2017, Vol. 23 (1) 78–86
© The Author(s) 2017
Reprints and permissions:
sagepub.com/journalsPermissions.nav
DOI: 10.1177/1477971417691782
journals.sagepub.com/home/jadu

Διαχρονική συμμετοχή – πρόθεση συμμετοχής

Διαχρονική συμμετοχή

50,9% (2011)

53,4% (2013)

61,3% (2016)

66,2% (2019)

Πρόθεση συμμετοχής

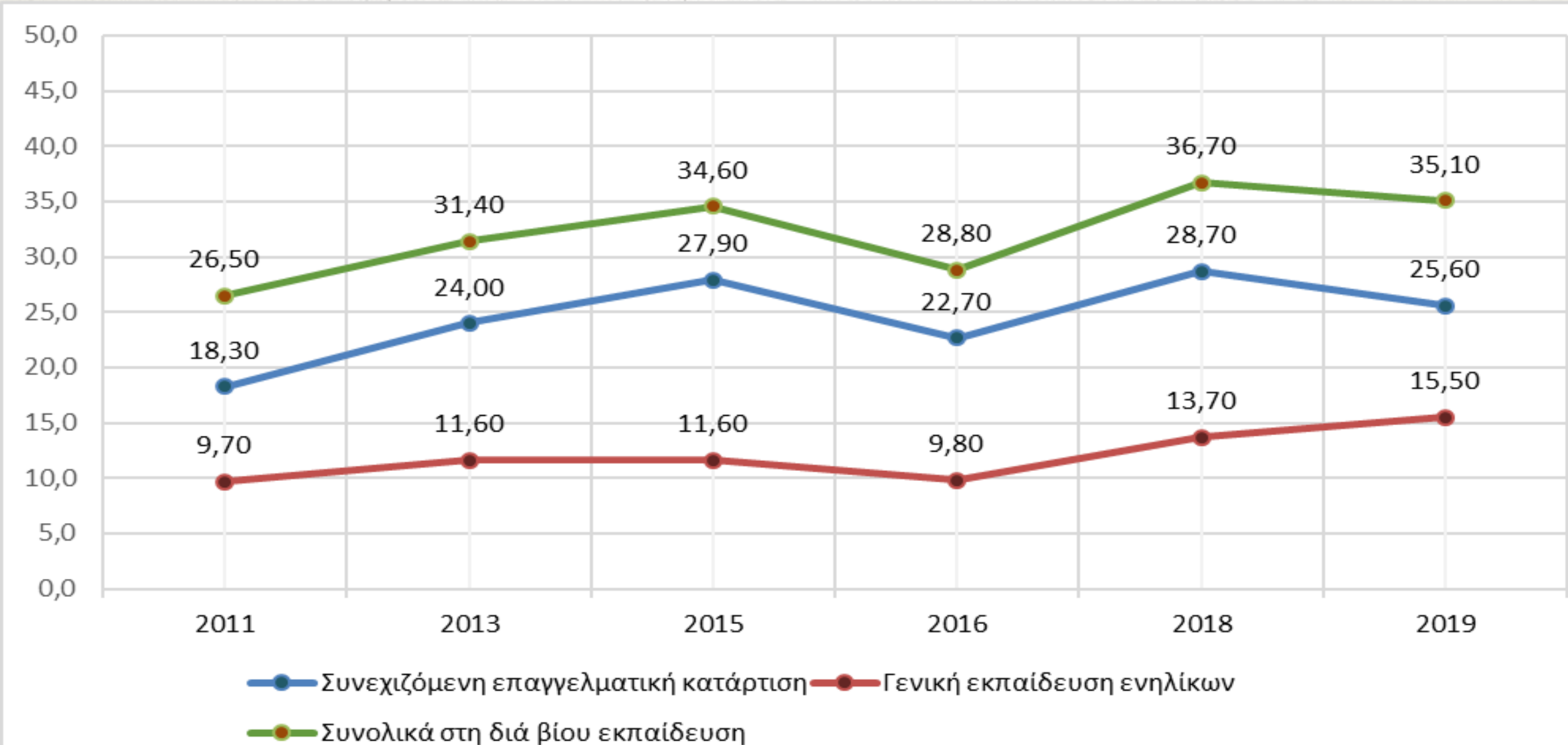
68,1% (2011)

72,2% (2013)

75,7% (2016)

73,2% (2019)

Η εξέλιξη των ποσοστών (2011-2019)

Κίνητρα – λόγοι συμμετοχής (όλες οι επιλογές)

	2011	2013	2016	2019
Γιατί μου αρέσει να μαθαίνω καινούργια πράγματα	90,0	89,9	92,4	92,3
Για να είμαι περισσότερο αποδοτικός/η στην εργασία μου	86,4	88,9	90,5	89,8
Γιατί η εκπαίδευση πρέπει να διαρκεί σε όλη μας τη ζωή	85,1	85,5	89,0	88,0
Για να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	79,2	81,1	84,1	81,6
Για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	76,3	79,3	75,4	76,5
Για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	71,8	77,3	74,6	67,9
Για να βρω μια καλύτερη εργασία	63,9	64,7	62,1	54,9
Για να αποκτήσω το πιστοποιητικό / βεβαίωση συμμετοχής	58,0	62,4	61,9	55,0
Για να είμαι πιο ολοκληρωμένος πολίτης	57,7	66,6	68,9	71,4
Για να συναντήσω καινούργιους ανθρώπους και να βελτιώσω το κοινωνικό μου δίκτυο	56,1	54,4	62,5	56,6

Κίνητρα – λόγοι συμμετοχής (μια επιλογή)

	2011	2013	2016	2019
Για να είμαι περισσότερο αποδοτικός/η στην εργασία μου	24,3	20,3	25,9	30,9
Για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	19,3	16,8	9,7	6,3
Γιατί μου αρέσει να μαθαίνω καινούργια πράγματα	17,2	15,2	21,5	16,8
Για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	16,9	18,5	17,0	16,4
Για να βρω μια καλύτερη εργασία	6,2	7,9	5,2	5,1
Γιατί η εκπαίδευση πρέπει να διαρκεί σε όλη μας τη ζωή	5,7	7,7	10,3	11,8
Για να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	3,1	2,6	4,9	6,0
Για να συναντήσω καινούργιους ανθρώπους και να βελτιώσω το κοινωνικό μου δίκτυο	2	2,1	2,8	3,6

Εμπόδια για τη συμμετοχή (όλες οι επιλογές)

	2011	2013	2016	2019
Κόστος συμμετοχής	81,4	82,9	83,4	80,2
Έλλειψη πληροφόρησης και ενημέρωσης για τα σεμινάρια που γίνονται	68,2	70,6	66,8	57,2
Τα σεμινάρια πραγματοποιούνται σε ημέρες και ώρες που δεν μπορώ να παρακολουθήσω	56,5	62,4	63,3	61,1
Έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	48,0	57,5	57,9	55,0
Η ποιότητα και η οργάνωση των σεμιναρίων δεν είναι στα επιθυμητά επίπεδα	47,4	54,2	59,0	65,5
Μεγάλη διάρκεια σεμιναρίων	44,7	48,1	43,1	45,6
Δυσκολία μετακίνησης προς τον τόπο που γίνεται το σεμινάριο	42,0	45,0	47,1	42,8
Δεν δίνεται βεβαίωση / πιστοποιητικό παρακολούθησης	29,7	34,2	32,2	32,8
Έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	29,2	31,7	30,9	29,1
Έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας παιδιών	28,3	41,8	46,2	36,1

Εμπόδια για τη συμμετοχή (μια επιλογή)

	2011	2013	2016	2019
Κόστος συμμετοχής	46,9	44,1	38,1	34,0
Έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	11,9	12,9	16,1	18,2
Έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας παιδιών	8,5	12,1	13,5	11,3
Έλλειψη πληροφόρησης και ενημέρωσης για τα σεμινάρια που γίνονται	5,9	5,3	6,5	5,2
Δυσκολία μετακίνησης προς τον τόπο που γίνεται το σεμινάριο	4,9	3,1	5,1	4,8
Η ποιότητα και η οργάνωση των σεμιναρίων δεν είναι στα επιθυμητά επίπεδα	3,3	2,6	11,1	13,6
Τα σεμινάρια πραγματοποιούνται σε ημέρες και ώρες που δεν μπορώ να παρακολουθήσω	3,2	3,5	4,6	4,6
Μεγάλη διάρκεια σεμιναρίων	2,1	2,6	1,9	2,0
Έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας άλλου συγγενικού προσώπου	2,0	0,9	---	---
Έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	1,9	1,2	1,9	4,1

Ανισότητες κατά τη συμμετοχή

	2011	2013	2015	2016	2109
Φύλο (άνδρας/γυναίκα)	1,23	0,99	1,12	1,16	0,93
Εισόδημα (επαρκές/ανεπαρκές)	1,84	1,50	1,78	3,04	1,63
Τριτοβάθμια/πρωτοβάθμια	2,73	7,93	---	---	---
Τριτοβάθμια/δευτεροβάθμια	1,71	2,76	2,57	3,24	2,10

Ανισότητες κατά τη συμμετοχή

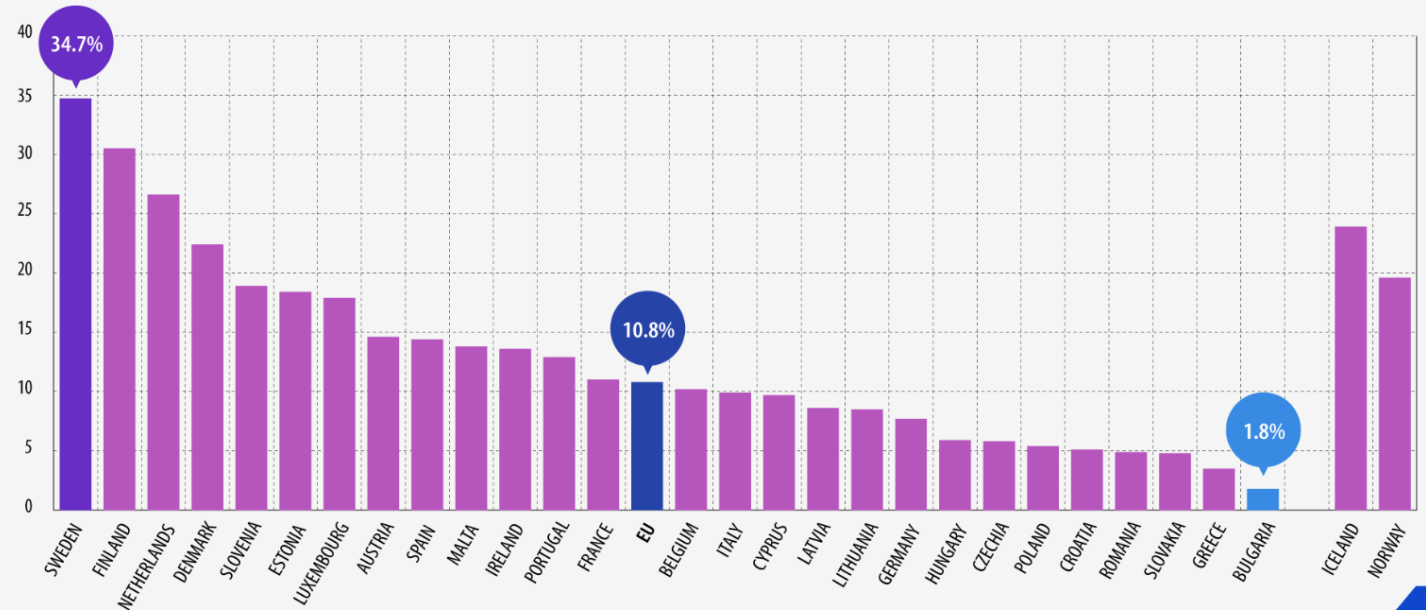
	2011	2013	2015	2016	2018	2019
Δημόσιοι υπάλληλοι / μισθωτοί ιδιωτικού τομέα	---	1,55	1,35	1,15	1,52	1,31
Δημόσιοι υπάλληλοι / αυτοαπασχολούμενοι	---	1,80	1,26	1,49	1,22	1,52
Δημόσιοι υπάλληλοι / άνεργοι	----	4,90	4,30	5,21	5,03	5,34
Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα / αυτοαπασχολούμενοι	1,45	1,16	0,93	1,30	0,80	1,16
Μισθωτοί ιδιωτικού τομέα / άνεργοι	2,67	3,16	3,18	4,53	3,29	4,06
Αυτοαπασχολούμενοι / άνεργοι	1,85	2,74	3,41	3,49	4,10	3,42

Επίπεδα συμμετοχής - EUROSTAT

EUROSTAT – LFS (1,8% έως 3,2%)

Adult participation in learning (last 4 weeks), 2021

(% of population aged 25 to 64)

EUROSTAT – AES

2011-2022: από 9,6% σε 14,3%

